

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради
УДУ імені Михайла
Драгоманова

“ _____ ” _____ 2024 р.

Протокол № _____

Голова Вченої ради,
ректор університету академік
Віктор **АНДРУЩЕНКО**

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктора філософії

освітньої програми **Музичне мистецтво**

галузі знань **01 Освіта**

спеціальності **_014 Середня освіта (музичне мистецтво)**

Шифр за навчальним планом **СП 02**

Київ - 2024

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Топчієва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Лабунець Віктор Миколайович, доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного педагогічного університету імені Івана Огієнка

Паньків Людмила Іванівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фортепіанного виконавства та педагогіки мистецтва факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

I. Пояснювальна записка

Програма навчальної дисципліни «Інноваційні тенденції мистецької освіти» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти розроблена відповідно до освітньої програми Музичне мистецтво підготовки фахівців у галузі знань 01 Освіта зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти системи інтегративних, загальнопедагогічних і фахових компетентностей щодо інноваційних тенденцій у мистецькій освіті; підвищення рівня наукових знань в галузі мистецької інноваційної діяльності; ознайомлення аспірантів з методичним забезпеченням реалізації та впровадженням інновацій у науково-дослідну та мистецько-освітню діяльність у ЗВО різного рівня акредитації.

II. Орієнтовний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, шифр за навчальним планом та кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин (денна/вечірня/заочна форма навчання)				
		Аудиторні	лекції	семінарські	практичні	СРС
	«Інноваційні тенденції мистецької освіти» Шифр за навчальним планом СП02 3 кредити ЄКТС 90 годин	30	10	20		60
	Разом:	30	10	20		60

III. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади інноваційних тенденцій мистецької освіти

Тема 1. Наукові основи інноваційної діяльності

Зміст теми: предмет, завдання, методологія педагогічної інноватики. Поняття «нове», «інновації», «нововведення», «інноваційний процес», «інноваційна діяльність», «освітня ситуація», «мистецька подія» в контексті інноваційних тенденцій мистецької освіти. Інноваційне мислення – основні характеристики. Характеристика принципу інноваційності. Інновація як теоретично обґрунтоване, цілеспрямоване і практико-орієнтоване нововведення.

Тема 2. Мистецька освіта у вимірі сучасних інноваційних процесів

Зміст теми: інноваційна діяльність як джерело розвитку мистецької освіти. Співвідношення інновації, реформи, модернізації в мистецькій освіті, сучасні дидактичні ідеї, концепції оновлення. Технологізація освітніх інновацій, перетворення потенціалу інновацій в ресурс розвитку мистецької освіти. Інноваційні тенденції у вітчизняній мистецькій освіті. Інноваційні моделі мистецької освіти.

Тема 3. Зарубіжний досвід впровадження інновацій у сфері освіти

Зміст теми: зародження інноваційної освіти, передумови зміни змісту і форм традиційної освіти на інноваційну. Інноватизація як провідний тренд розвитку світової освіти.

Полісуб'єктні освітні системи, перехід до відкритого освітнього простору. Інтеграція вітчизняної системи мистецької освіти зі світовим освітнім простором.

Модуль 2. _Фактори інноваційного спрямування мистецької освіти _

Тема 1. Інноваційна орієнтація викладача мистецьких дисциплін закладу вищої освіти

Зміст теми: забезпечення результативності дослідницького пошуку в галузі мистецького навчання, теоретичні підходи щодо визначення взаємовпливу новацій у художньому самовираженні особистості. Система педагогічних принципів мистецької освіти. Обумовлення інноваційної орієнтації фахівців демонстрацією творчого стилю мислення і способів творчої дії, доміантою якого є саморозвиток, цінністю - рівень комунікації. співпраці, ініціатива у генеруванні і впровадженні оригінальних ідей і нових стратегій дії. Інноваційний потенціал педагога.

Тема 2. Фактори сприяння інноваційної підготовки фахівців

Зміст теми: Оновлення традиційної системи мистецької освіти, впровадження новаторських форм, проектування навчально-освітнього процесу, цілепокладання, визначення мети, завдань, змісту та технологій мистецького інноваційного навчання. Забезпечення умов розвитку особистості, права на індивідуальний творчий внесок, на власну ініціативу, на сприйняття, продукування і застосування нового, створення нової мистецької дії, оригінального мистецького продукту.

Тема 3. Ознаки інноваційного супроводу мистецького навчання

Зміст теми: створення інноваційного навчального середовища, посилення тенденцій до технологізації педагогічних процесів шляхом впровадження новітніх технологій, методик, сучасних технік, прийомів. Демократичність, можливість урахування різних підходів, точок зору, колегіальність у прийнятті певного рішення. Ситуація вибору, варіативне створення програм, моделей начальної мистецької діяльності, технологій забезпечення досягнення нових якісних творчих результатів.

Модуль 3. Методичне забезпечення реалізації інновацій у професійній підготовці викладачів мистецьких дисциплін

Тема 1. Інноваційні елементи навчального мистецького процесу.

Зміст теми: нові форми навчальних занять: Інноваційна навчальна програма як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних моделей організації процесу фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Забезпечення зростання педагогічної майстерності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін, рівня інноваційної культури, інноваційного мислення, інноваційного світогляду.

Тема 2. Інноваційний освітній мистецький проєкт.

Зміст теми: проектування як спосіб реалізації інноваційних ідей мистецької освіти. Методологічні основи проектування. Структура і зміст освітнього мистецького проєкту. Етапи розробки проєкту. Критерії інноваційності та презентабельності, експертиза проєкту. Параметри готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної інноваційної діяльності.

Тема 3. Інноваційні методики підготовки викладачів мистецьких дисциплін.

Зміст теми: поняття «інноваційна методика» і «інноваційна методична система». Методика як сукупність інноваційних методичних прийомів. контексти проблемних ситуацій, що обумовлюють необхідність змін в традиційних формах мистецької освіти. Можливості інноваційних методик навчання для підвищення якості мистецької освіти.

III. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основні інформаційні джерела:

1. Грабовська Т.І. Інноваційний розвиток освіти: особливості, тенденції, перспективи. Ужгород, 2006. 232 с.

2. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікативні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ. Вінниця: «Планер», 2005. 366 с.
3. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в навчальних закладах: монографія. Київ: Міленіум, 2004. 338 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 254 с.
5. Житник Б. О. Імперативи педагогічної інноватики сучасної школи. Харків, 2015. 197 с.
6. Завалко К.В. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти. Монографія. Черкаси: Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 520 с.
7. Інноваційна педагогічна діяльність як чинник формування життєтворчої компетентності здобувача освіти : моногр. / Криворотько А. О., Нічуговська Л. І., Ніколенко Л. М. та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. 484 с.
8. Козир А.В. Вступ до акмеології мистецької освіти: навч.-метод. посіб. /А.В. Козир, В.І. Федоришин. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 263 с.
9. Коновальчук, І. І. Теорія і технологія реалізації інновацій у навчальних закладах: монографія. Житомир, 2014. 327 с.
10. Лабунець В.М. Інноваційні технології інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики : теорія та методика : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 352 с.
11. Лещенко М.П. Зарубіжні технології підготовки вчителів до естетичного виховання: Монографія. /М.П. Лещенко. Київ, Освіта, 1995. 174 с.
12. Микитюк П. П., Сенів Б. Г. Інноваційна діяльність: Навч. пос. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
13. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект. Науково-методичний посібник. /За редакцією Л. Даниленка. Київ: Логос, 2001. 185 с.
14. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
15. Пехота О.М. Культура співробітництва: практика групової роботи студентів: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2011. 252 с.
16. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: Монографія / За заг. ред. В. П. Андрущенка, В. І. Лугового. Київ: «Педагогічна думка», 2011. 260 с.
17. Феномен інновацій: освіта, суспільство і культура: монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, В. В. Пролєєв, О. К. Микал, В. О. Рябенко та ін. Київ : Педагогічна думка, 2008. 472 с.
18. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність: монографія. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 360 с.
19. Щолокова О.П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя: монографія.. Київ: Укр. Держ. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова, 1996. 172 с.

Допоміжні інформаційні джерела:

1. Андрущенко В. П., Дем'яненко Н. М. Феномен педагогічної інноватики в науково-теоретичному обґрунтуванні й освітній практиці (концептуальні засади, результати і перспективи магістерського Проєкту «Інноваційні авторські освітньо-виховні системи»). Інноваційні авторські освітньо-виховні системи: досвід учителів України: науково-методичний посібник. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. 31 с.
2. Вагнер Тоні. Створення інноваторів: як виховати молодь, яка змінить світ. Київ : K.FUND, 2015. 222 с.
3. Дьяконов Г. В. Інтерсуб'єктні методи оцінювання психології особистості. Кіровоград: Лисенко В. Ф., 2012. 36 с.

4. Завалко К.В. Основи інноваційної діяльності вчителя музики: навчально-методичний посібник Черкаси: Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 211 с.
5. Інтерактивні технології навчання у післядипломній педагогічній освіті : наук.-метод. вид. /укл. Семиченко В. А., Снісаренко О. С., Сніцар Л. П., Пісоцька Л. С. та ін. Хмельницький : ХГПА, 2008. 205 с.
6. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти: монографія. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 380 с.
7. Дис Л.І. Музичне мислення: сутність, категорії, аспекти дослідження : Сб. ст. Київ Музична Україна, 1989. 181 с.
8. Паржницький В.В. Інноваційні педагогічні технології та шляхи впровадження їх у навчальний процес ПТНЗ // Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи: Науково-методичний збірник. Вип. 1. Київ, 2005. 236 с.
9. Радул В.В. Дослідження особливостей самореалізації особистості: монографія Київ: Імекс-ЛТД, 2009. 352 с.
10. Трейсі Брайан. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. Харків : Видавництво Кн. клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 285 с.
11. Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика: Кол. монографія / Авт. кол.: О. І. Огієнко, Т. Г. Калюжна, Л. О. Мільто, Ю. Л. Радченко, К. В. Котун. Київ: Вид-во ІПОіОД НАПН України, 2016. 258 с.
12. Gauvin S., Sinha R. Innovativeness in industrial organizations: a two-stage model of adoption. *International Journal of Research in Marketing*, Vol. 10, Issue 2, June 1993. pp. 165-183
13. Harrison Y., Horne A. Innovative Thinking and Flexible Decision Making. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. Illinois : Elsevier, 1999. Vol. 78, Issue 2. pp. 128-145

Інформаційні ресурси:

1. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України № № 3715-VI від від 08.09.2011 р. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
2. Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 843 від 11.07.2023} Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-23#Text>
3. Гаврілова Л. Г. Використання освітнього веб-сайту “Мультимедійні технології в музичній освіті” у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів музики [Електронний ресурс] ІТЗН | Інформаційні технології і засоби навчання. Том 42, № 4 (2014). С. 131 – 140. Режим доступу до журн.: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/current/showToc#.VCm0tzYyfIU>.
4. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. Київ : НТУ, 2017. – 172 с. Режим доступу : <https://ukreligieznavstvo.wordpress.com/2019/01/18/itn/>
5. Микитюк П. П., Інноваційна діяльність: Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с. Режим доступу : http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/496/1/inovaciyna_diyalnist-mikituk_a5.pdf

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
Музичне мистецтво

Рік навчання 2, семестр 4 *

Форма навчання (денна, заочна, вечірня) *

Галузь знань*01 Освіта
Спеціальність*014
Середня освіта (музичне мистецтво)
СП02 Інноваційні тенденції мистецької освіти
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Кафедра та викладач

Кафедра хорового диригування та теорії і методики музичної освіти
Викладач: Топчієва І.О.

Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=Zcvhc1EAAAAJ>

E-mail: (адреса корпоративної пошти викладача) i.o.topchiyeva@npu.edu.ua

I. Основна мета/цілі навчання

формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти системи інтегративних, загальнопедагогічних і фахових компетентностей щодо інноваційних тенденцій у мистецькій освіті; підвищення рівня наукових знань в галузі мистецької інноваційної діяльності; ознайомлення аспірантів з методичним забезпеченням реалізації та впровадженням інновацій у науково-дослідну та мистецько-освітню діяльність

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*

Обов'язкова навчальна дисципліна

Цикл професійної підготовки

III. Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів

3

Загальна кількість годин

90

Лекційні заняття

10 годин

Семінарські/практичні заняття

20 годин

Самостійна робота

60 годин

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

1. *Тема: Наукові основи інноваційної діяльності. Предмет, завдання, методологія педагогічної інноватики. Поняття «нове», «інновації», «нововведення», «інноваційний процес», «інноваційна діяльність», «освітня ситуація», «мистецька подія» в контексті інноваційних тенденцій мистецької освіти. Інноваційне мислення – основні характеристики. Характеристика принципу інноваційності. Інновація як теоретично обгрунтоване, цілеспрямоване і практико-орієнтоване нововведення.*
 2. *Тема: Мистецька освіта у вимірі сучасних інноваційних процесів. Інноваційна діяльність як джерело розвитку мистецької освіти. Співвідношення інновації, реформи, модернізації в мистецькій освіті, сучасні дидактичні ідеї, концепції оновлення. Технологізація освітніх інновацій, перетворення потенціалу інновацій в ресурс розвитку мистецької освіти. Інноваційні тенденції у вітчизняній мистецькій освіті. Інноваційні моделі мистецької освіти.*
 3. *Тема: Зарубіжний досвід впровадження інновацій у сфері освіти. Зародження інноваційної освіти, передумови зміни змісту і форм традиційної освіти на інноваційну. Інноватизація як провідний тренд розвитку світової освіти. Полісуб'єктні освітні системи, перехід до відкритого освітнього простору. Інтеграція вітчизняної системи мистецької освіти зі світовим освітнім простором Педагогічна стратегія «Нова українська школа» та її музично-освітній вектор. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку музичної освіти.*
 4. *Тема: Інноваційна орієнтація викладача мистецьких дисциплін закладу вищої освіти. Забезпечення результативності дослідницького пошуку в галузі мистецького навчання, теоретичні підходи щодо визначення взаємовпливу новацій у художньому самовираженні особистості. Система педагогічних принципів мистецької освіти. Обумовлення інноваційної орієнтації фахівців демонстрацією творчого стилю мислення і способів творчої дії, домінантою якого є саморозвиток, цінністю - рівень комунікації. співпраці, ініціатива у генеруванні і впровадженні оригінальних ідей і нових стратегій дії. Інноваційний потенціал педагога.*
 5. *Тема: Фактори сприяння інноваційної підготовки фахівців. Оновлення традиційної системи мистецької освіти, впровадження новаторських форм, проєктування навчально-освітнього процесу, цілепокладання, визначення мети, завдань, змісту та технологій мистецького інноваційного навчання. Забезпечення умов розвитку особистості, права на індивідуальний творчий внесок, на власну ініціативу, на сприйняття, продукування і застосування нового, створення нової мистецької дії, оригінального мистецького продукту.*
 6. *Тема: Ознаки інноваційного супроводу мистецького навчання. Створення інноваційного навчального середовища, посилення тенденцій до технологізації педагогічних процесів шляхом впровадження новітніх технологій, методик, сучасних технік, прийомів. Демократичність, можливість урахування різних підходів, точок зору, колегіальність у прийнятті певного рішення. Ситуація вибору, варіативне створення програм, моделей начальної мистецької діяльності, технологій забезпечення досягнення нових якісних творчих результатів.*
-

- 7 *Тема: Інноваційні елементи навчального мистецького процесу. Нові форми навчальних занять: Інноваційна навчальна програма як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних моделей організації процесу фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Забезпечення зростання педагогічної майстерності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін, рівня інноваційної культури, інноваційного мислення, інноваційного світогляду.*
- 8 *Тема: Інноваційний освітній мистецький проєкт. Проєктування як спосіб реалізації інноваційних ідей мистецької освіти. Методологічні основи проєктування. Структура і зміст освітнього мистецького проєкту. Етапи розробки проєкту. Критерії інноваційності та презентабельності, експертиза проєкту. Параметри готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної інноваційної діяльності.*
- 9 *Тема: Інноваційні методика підготовки викладачів мистецьких дисциплін. Зміст поняття «інноваційна методика» і «інноваційна методична система». Методика як сукупність інноваційних методичних прийомів. Контексти проблемних ситуацій, що обумовлюють необхідність змін в традиційних формах мистецької освіти. Можливості інноваційних методик навчання для підвищення якості мистецької освіти.*

V. Результати навчання

Ознайомлення здобувачів третього рівня вищої освіти зі значенням сучасних інноваційних тенденцій у мистецькій освіті; спроможність здійснення системного аналізу з метою оновлення начального процесу відповідно завдань сучасної мистецької освіти; здатність до вибору оптимальних методів проєктування інновацій та обґрунтування необхідності їх впровадження відповідно ситуативних умов навчального мистецького процесу

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю - залік

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо); проведення інноваційних міні-кейсів, демонстрація результатів творчого пошуку оригінальних, нестандартних моделей облаштування навчального мистецького процесу, аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; охайність оформлення письмової роботи

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Аспірант засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Аспірант засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Аспірант засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Аспірант ч загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Аспірант загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Аспірант частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Аспірант не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу*

Гуртується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Грабовська Т.І. *Інноваційний розвиток освіти: особливості, тенденції, перспективи*. Ужгород, 2006. 232 с.
 2. Гуревич Р.С. *Інформаційно-комунікативні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ*. Вінниця: «Планер», 2005. 366 с.
 3. Даниленко Л.І. *Управління інноваційною діяльністю в навчальних закладах: монографія*. Київ: Міленіум, 2004. 338 с.
 4. Дичківська І. М. *Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб.* Київ: Академвидав, 2004. 254 с.
 5. Житник Б. О. *Імперативи педагогічної інноватики сучасної школи*. Харків, 2015. 197 с.
 6. Завалко К.В. *Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти. Монографія*. Черкаси: Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 520 с.
 7. *Інноваційна педагогічна діяльність як чинник формування життєтворчої компетентності здобувача освіти : моногр. / Криворотько А. О., Нічуговська Л. І., Ніколенко Л. М. та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. 484 с.*
 8. Козир А.В. *Вступ до акмеології мистецької освіти: навч.-метод. посіб. /А.В. Козир, В.І. Федоришин. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 263 с.*
 9. Коновальчук, І. І. *Теорія і технологія реалізації інновацій у навчальних закладах: монографія*. Житомир, 2014. 327 с.
 10. Лабунець В.М. *Інноваційні технології інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики : теорія та методика : монографія*. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 352 с.
 11. Леценко М.П. *Зарубіжні технології підготовки вчителів до естетичного виховання: Монографія*. /М.П. Леценко. Київ, Освіта, 1995. 174 с.
 12. Микитюк П. П., Сенів Б. Г. *Інноваційна діяльність: Навч. пос.* Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
 13. *Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект. Науково-методичний посібник. /За редакцією Л. Даниленка. Київ: Логос, 2001. 185 с.*
 14. Падалка Г.М. *Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін)*. Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
 15. Пехота О.М. *Культура співробітництва: практика групової роботи студентів: навчально-методичний посібник*. Миколаїв: Іліон, 2011. 252 с.
 16. *Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: Монографія / За заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ: «Педагогічна думка», 2011. 260 с.*
 17. *Феномен інновацій: освіта, суспільство і культура: монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, В. В. Пролеєв, О. К. Микал, В. О. Рябенко та ін. Київ : Педагогічна думка, 2008. 472 с*
 18. Химинець В. В. *Інноваційна освітня діяльність: монографія*. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 360 с.
 19. Щолокова О.П. *Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя: монографія.. Київ: Укр. Держ. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова, 1996. 172 с.*
-

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти
протокол № 5 від 10 грудня 2024 року*

* Не є обов'язковим структурним елементом робочої програми навчальної дисципліни (силабуса). Також за рішенням гаранта та науково-методичної ради факультету/інституту відповідно до специфіки освітньої програми, в межах якої викладається навчальна дисципліна, можуть бути додані інші структурні елементи робочої програми навчальної дисципліни (силабуса) або змінено її технічне оформлення
